

ПАТЛАШИНСЬКА І. В.,

кандидат політичних наук,
доцент кафедри міжнародних
комунікацій та політичного аналізу
(Волинський національний університет
імені Лесі Українки)

УДК 347.77

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2022.5.8>

ДО ПИТАННЯ ПРАКТИЧНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

У статті доведено важливість розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні. Зазначено, що реалізація стратегії інтелектуальної власності є тривалим процесом. Рекомендовано звернути увагу на міжнародний досвід регулювання цього питання. Виокремлено проблеми, які потрібно вирішити в реалізації стратегії захисту інтелектуальної власності. Звернуто увагу на те, що Україна залишається країною транзиту підробленої та піратської продукції в таких секторах як харчова промисловість, годинники, ювелірні прикраси, іграшки, одяг, фотографічне та медичне обладнання. З'ясовано, що наразі триває складна та довга процедура створення Вищого суду із питань інтелектуальної власності. Що створення такого суду позитивно вплине на суб'єктів права інтелектуальної власності. Окрема увага в статті приділяється проведенню комплексу заходів допомоги малому і середньому бізнесу. Наведено важливість саме цих видів підприємств. Зокрема, проаналізовано статистичні дані щодо фізичних осіб-підприємців та рекомендовано приділити їм особливу увагу під час реалізації стратегії інтелектуальної власності на національному рівні. Наголошено на тому, що малий бізнес – найбільш вразлива та перспективна ніша в сучасній економіці та праві. Запропоновано створення спеціальних фондів для підтримки малого та середнього бізнесу, надання консультаційних послуг, пільг тощо. Запропоновано вирішення питання «патентного тролінгу» шляхом обов'язкової вимоги проходження заявоч через кваліфікаційну експертизу. Особливу увагу пропонується приділити питанню освіти громадян у сфері інтелектуальної власності.

Зроблено висновок про те, що реалізація стратегії інтелектуальної власності на національному рівні потребує термінового ускорення та удосконалення. Ми навели деякі актуальні питання, що заслуговують на увагу, але наукова література містить ще значну кількість напрацювань цього напрямку. Підсумовано, що реалізація стратегії інтелектуальної власності потребує удосконалення на всіх рівнях – нормативному, адміністративному, освітньому, судовому, фінансовому.

Ключові слова: інтелектуальна власність, реалізація стратегії інтелектуальної власності, Вищий суд з питань інтелектуальної власності, реєстрація прав на знаки для товарів і послуг, нормативне регулювання інтелектуальної власності.

Patlashynska I. V. On the issue of practical implementation of the intellectual property strategy at the national level

The article proves the importance of intellectual property development in Ukraine. It is noted that the implementation of the intellectual property strategy is a long process. It is recommended to pay attention to the international experience of regulating this

issue. The problems that need to be solved in the implementation of the intellectual property protection strategy are highlighted. Attention was drawn to the fact that Ukraine remains a transit country for counterfeit and pirated products in such sectors as the food industry, watches, jewelry, toys, clothing, photographic and medical equipment. It has been found that the complex and long procedure of creating the High Court on Intellectual Property is currently underway. That the establishment of such a court will have a positive effect on the subjects of intellectual property rights. The article pays special attention to the implementation of a set of assistance measures for small and medium-sized businesses. The importance of these types of enterprises is indicated. In particular, statistical data on individual entrepreneurs were analyzed and it was recommended to pay special attention to them during the implementation of the intellectual property strategy at the national level. It is emphasized that small business is the most vulnerable and promising niche in the modern economy and law. It is proposed to create special funds to support small and medium-sized businesses, provide consulting services, benefits, etc. It is proposed to solve the issue of "patent trolling" by making it mandatory for applications to go through a qualification examination. It is proposed to pay special attention to the issue of education of citizens in the field of intellectual property.

It was concluded that the implementation of the intellectual property strategy at the national level needs urgent acceleration and improvement. We have listed some topical issues that deserve attention, but the scientific literature still contains a significant amount of work in this direction. It is concluded that the implementation of the intellectual property strategy needs improvement at all levels – regulatory, administrative, educational, judicial, financial.

Key words: *intellectual property, implementation of the intellectual property strategy, the Supreme Court on Intellectual Property, registration of rights to signs for goods and services, regulatory regulation of intellectual property.*

Вступ. Невід'ємною умовою розвитку економіки та науки України є ріст конкурентоздатності підприємств, створення новітніх винаходів у галузі науки і техніки, різноманітних творів мистецтва, кіно, винайдення нових сортів рослин тощо. Для того, щоб розвивались вказані галузі, а з ними росла і економіка країни, необхідно забезпечити сталу систему захисту прав інтелектуальної власності. Автори та власники прав на інтелектуальну власність будуть більш вмотивовані на створення нових об'єктів інтелектуальної власності. Реалізація стратегії інтелектуальної власності в Україні на національному рівні є важливим та невід'ємним етапом в розвитку країни, входження до Європейського Союзу, торговельних союзів та якісного виходу на міжнародний ринок.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вчені досить багато уваги приділяють питанню реалізації стратегії інтелектуальної власності на національному рівні. Такими вченими як Циганій С.О. [1], Хрідочкін А.В., Дудін Т.М. [2], Верес Ш.М., Косенко О.П. [3], Горбачова К., Нежевело В., Хайхан І. [4], Юрченко О.В., Деділова Т.В., Кирчата І.М., Шершенюк О.М. [5], Манухіна М.Ю., Іванченко К.Ю. [6], проаналізовано як міжнародне, так і національне законодавство з цього питання. Вказано недоліки у сучасній системі захисту інтелектуальної власності в Україні. Та запропоновано досить дієві варіанти вирішення існуючих проблем.

Постановка завдання. Відповідно до актуальності питання розвитку української економіки, вважаємо актуальним саме в цей час проведення наукових розробок та пропозицій щодо інтелектуальної власності в Україні. Завданням даної статті є розгляд окремих питань, які виникають в процесі реалізації стратегії інтелектуальної власності на національному рівні.

Результати дослідження.

Інтелектуальна власність є важливою категорією для розвитку інноваційної економіки, а тому її надійна охорона та захист прав є тим фактором, який впливає на участь інвесторів

в відповідних інноваційних проєктах України. Складність залучення інвесторів в економіку полягає в тому, що Україна протягом десятиліть періодично входить в списки порушників прав інтелектуальної власності, що унеможливлювало участь у багатьох програм розвитку економіки із залучення іноземних інвесторів [1, с. 221].

Сфера інтелектуальної власності є визначальним та невичерпним ресурсом соціального, культурного та економічного розвитку України і становить середовище з внутрішньою єдністю, в якому здійснюється сукупність різноманітних видів творчої й інтелектуальної діяльності людини, що охоплюють різні сфери економічного та суспільного життя, внаслідок чого створюються об'єкти інтелектуальної власності, права на які охороняються чинним законодавством і за своєю природою є нематеріальними. Тому розроблення стратегії реалізації адміністративно-правових засад публічного адміністрування у сфері інтелектуальної власності є логічним продовженням процесу вдосконалення сфери інтелектуальної власності в Україні [2, с. 406].

Інтелектуальна власність відіграє головну роль на шляху кожного підприємства до ринку, незалежно від того, чи розробляє воно інтелектуальну технологію всередині країни чи набуває її ззовні. Цей зв'язок особливо яскраво виражений для малих і середніх підприємств, які лежать в основі європейської економіки [3, с. 52]. Невпинне зростання ролі інституту інтелектуальної власності у світі обумовлює нагальну потребу посилення відповідних наукових досліджень з метою вироблення реально діючих механізмів, заходів охорони та захисту інтелектуальної власності в Україні, їх раціонального, правомірного використання. Наша держава не може залишатися осторонь розвитку світових тенденцій у галузі інтелектуальної власності, тим більше від використання результатів інтелектуальної діяльності, щоб бути конкурентоспроможною інноваційною державою [4, с. 95]. Використання новітніх технологій, наукових розробок, «ноу-хау» є запорукою успішного розвитку будь-якого бізнесу або виробництва. Інтелектуальна власність сама по собі стає джерелом доходів. Так, розвиток ринку інтелектуальної власності в Україні прискорить входження України до світової спільноти на умовах рівноправного партнерства [2, с. 429]. В Україні вже створено та функціонує система захисту прав інтелектуальної власності, діють наукові та адміністративні органи і установи, прийнято низку нормативно-правових актів.

Позитивний міжнародний досвід упровадження в судову систему інституту захисту прав інтелектуальної власності переконує у прогресивності, обґрунтованості та доцільності такого кроку. Діяльність цього спеціалізованого інституту в системі судової влади, у разі його вдосконалення, дасть можливість максимально професійно та ефективно здійснювати захист прав інтелектуальної власності, за умови вдосконалення правового статусу суддів, процедури їх підготовки та добору [4, с. 98]. Тож бачимо, гостру необхідність першочергової розбудови на теренах України системи інтелектуальної власності, яку б було визнано у провідних країнах світу, та яка б відповідала міжнародним стандартам з її захисту. Крім того, функціонування такої системи сприяло б стимулюванню і розвитку творчого та винахідницького потенціалу, покращувало інвестиційну привабливість суб'єктів господарювання [5, с. 54]. Правова система захисту об'єктів інтелектуальної власності знаходяться в процесі реформування. Перелік проблемних питань форм захисту прав інтелектуальної власності є відкритим та створює основу для розвитку подальших досліджень у цій галузі [6, с. 108].

У результаті реформування вітчизняної системи охорони прав інтелектуальної власності в Україні, на сьогоднішній день існує сукупність державних органів, що здійснюють правове забезпечення охорони інтелектуальної власності, та спеціально створених структурних і функціональних органів державної влади. В Україні традиційно зберігається дво-рівнева система законодавства у сфері права інтелектуальної власності [4, с. 95].

Патенти, авторські права та конфіденційна інформація (наприклад, комерційна таємниця) мають важливе значення на етапі захисту новоствореного об'єкту інтелектуальної власності. Вони відіграють вирішальну роль до того, як продукт буде виведений на ринок, коли конкуренти можуть спробувати порушити інновації підприємства. Торгові марки та дизайн вступають у дію під час комерційної фази інноваційного процесу, коли продукти

необхідно відрізнити від продуктів конкурентів. Захист ідентичності товару за допомогою торгової марки та захист зовнішнього вигляду продукту з дизайном може зіграти ключову роль у разі несанкціонованого використання третіми особами [3, с. 53].

Проте, не зважаючи на значні зусилля, Україна, наприкінці 2020 р. потрапила до списку країн, які порушують права інтелектуальної власності та завдають цим шкоду економічним інтересам Євросоюзу. Така інформація міститься у річній доповіді Єврокомісії щодо захисту та забезпечення прав інтелектуальної власності у третіх країнах, яка оприлюднена на сайті Єврокомісії. Україну внесли до країн другого пріоритету після Китаю. За доповіддю EUIPO-OECD (OECD – Організація економічного співробітництва та розвитку) від 2018 року, Україна залишається країною транзиту підробленої та піратської продукції в таких секторах як харчова промисловість, годинники, ювелірні прикраси, іграшки, одяг, фотографічне та медичне обладнання. [7], що є свідченням потреби подальшого реформування національної системи законодавства, прийняття та реалізації відповідної Стратегії [1, с. 222].

Слід зазначити, що позитивним фактором є набування досвіду України щодо розробки й затвердження Національної стратегії розвитку сфери інтелектуальної власності, в якій зазначено пріоритетні напрямки процесів євроінтеграції у сфері інтелектуальної власності. Досить слушно надано пропозиції щодо покращення роботи органів влади та юстиції, а також розгортання просвітницької діяльності серед населення. Проте, встановлений термін реалізації Стратегії змушує зробити висновок, що виконання деяких поставлених завдань залишається сумнівним [6, с. 107]. Національна стратегія розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні на 2020–2025 роки не є панацеєю від нинішніх проблем. Ефективність її прийняття, безсумнівно, вплине на всі сфери діяльності держави та її уповноважених органів у галузі інтелектуальної власності. Окрім того, у державі повинна бути впроваджена система практичної реалізації стратегії, адже практика засвідчує, що прийняття таких документів не завжди супроводжується їх ефективним виконанням. Тому потрібно максимально консолідувати зусилля органів усіх гілок влади для зосередження уваги на виконанні та реалізації запровадженої реформи. Важливим кроком у цьому напрямі є завершення судової реформи. [4, с. 98] Яка б комплексно підходила до компетенції судів у сфері інтелектуальної власності. В Україні давно постало питання удосконалення судового захисту прав інтелектуальної власності шляхом створення спеціалізованого суду, який розглядав би питання, пов'язані з порушенням прав інтелектуальної власності [4, с. 96].

Першим кроком в розвитку інтелектуальної власності України було прийняття Указу Президента 29 вересня 2017 року № 299 Про утворення Вищого суду з питань інтелектуальної власності [8]. Але створення такого суду було відтерміновано. Причини такої затримки, на нашу думку є окремим питанням для наукового дослідження, з ціллю недопущення аналогічних помилок. І 20 січня 2022 року Національною асоціацією адвокатів України за ініціативою Комітету з інтелектуальної власності, спільно з Науково-дослідним інститутом інтелектуальної власності Національної академії правових наук України та Національною асоціацією патентних повірених України проведено круглий стіл «Презентація проєкту Закону України «Про Вищий суд з питань інтелектуальної власності» [9]. Учасники заходу детально проаналізували відповідний проєкт закону, зокрема висловили застереження щодо юрисдикції цього спеціалізованого органу. Разом з тим дійшли одностайної думки про те, що проєкт має бути якомога швидше розглянутий Верховною Радою України, оскільки початку роботи цього суду очікують ще з 2017 року [10]. Однак, з 24 лютого 2022 року сусідня держава здійснила повномасштабний напад на Україну, в країні оголошено військовий стан. Зрозуміло, що створення Вищого суду з питань інтелектуальної власності відтерміновано на деякий час. Який науковці та законодавець повинен використати з ціллю удосконалення наукової та законодавчої бази. Щоб у подальшому створення Вищого суду з питань інтелектуальної власності стало одним із найефективніших кроків в реалізації стратегії захисту інтелектуальної власності на національному рівні.

Більшість підприємств України належать до середнього та малого бізнесу, в країні зареєстровано та працює значна кількість фізичних осіб-підприємців. Так, у січні 2022 року, за даними Державної служби статистики, фізичних осіб-підприємців було 1 359 002, у липні 2022 року – 1 385 474 [11]. А це найбільш вразливі категорії в економіці, але такі, що мають значний потенціал, адже їх задачею є досягнення рівня конкурентоспроможності з великими підприємствами, торговельними сітками та промисловими гігантами. Наприклад, щоб новоствореному невеликому виробництву хлібобулочних виробів у великому місті досягти успіху в бізнесі, необхідно конкурувати з великими відомими виробниками. І такі невеликі підприємства та підприємці розробляють власну рецептуру виробів, яка повинна бути захищена, реєструють торговельні марки та розробляють власну впізнавану упаковку. Однак, сучасна система захисту інтелектуальної власності наскільки недосконала, незрозуміла, тривала, дорога та дуже часто складна, що невеликий бізнес вимушений вдаватися до порушень законодавства або своїх інтересів в роботі. Тому під час реалізації стратегії інтелектуальної власності на національному рівні ми вважаємо, що необхідно перш за все здійснити підтримку фізичних осіб-підприємців, малих та середніх підприємств на різних рівнях – від консультацій та інформаційних послуг; спрощення процедури реєстрації прав на знаки на товари і послуги, патенти; реформування державних органів, до фінансової підтримки – грантів, фондів тощо.

Формування ефективної системи інтелектуальної власності починається саме на мікрорівні, тобто зі створення об'єкта інтелектуальної власності та реалізації основних функцій з його управління. Основними завданнями такого управління виступають розвиток інтелектуального та інноваційного потенціалу у складі стратегічного середовища підприємства, комерціалізація результатів інтелектуальної власності, забезпечення належного рівня економічної безпеки, підвищення конкурентоспроможності підприємства на засадах використання нематеріальних активів тощо. Сам механізм управління може бути опосередкованим у вигляді певної функціональної стратегії підприємства, що складається з окремих стратегічних альтернатив [5, с. 55].

На нашу думку, важливим кроком в реалізації стратегії інтелектуальної власності на національному рівні є підтримка бізнесу, розробка нормативно-правових актів з цією метою та створення консультативних органів і фондів підтримки. Доцільна розробка стратегічного плану підприємства щодо того, коли і як правильно використовувати інтелектуальну власність на початкових етапах інноваційного процесу. Послуга попередньої діагностики інтелектуальної власності або сканування інтелектуальної власності конкретного бізнесу може стати хорошим першим кроком до цього. Малі та середні підприємства повинні розпочати управління інтелектуальною власністю на ранній стадії інноваційного процесу та розробити стратегію інтелектуальної власності для належного використання інтелектуальної власності з самого початку. Сканування інтелектуальної власності можна порівняти з медичним оглядом, де пацієнт є підприємство, а лікар – експертом з інтелектуальної власності. Розглядаючи бізнес-модель малого та середнього бізнесу та його існуючі продукти та послуги, експерти з інтелектуальної власності можуть допомогти малим і середнім підприємствам розробити план, спрогнозувати майбутнє зростання та розробити стратегію інтелектуальної власності. Це необхідно для захисту нематеріальних активів підприємства, для розвитку вже існуючої на підприємстві інтелектуальної власності, для планування майбутньої стратегії всього підприємства [3, с. 54].

Розглядаючи питання реалізації стратегії інтелектуальної власності на національному рівні, слід звернути увагу і на зміну вектору підприємництва, що стався в останнє півріччя – кількість підприємців у сфері торгівлі значно знизився (мінус 2401). Цьогоріч найбільший приріст щодо фізичних осіб-підприємців дали категорії: інформації та телекомунікації – плюс 18 202 (або 68,76% від загального приросту); професійної, наукової та технічної діяльності – 5 300 фізичних осіб-підприємців (20,02%); транспорту, складів, поштової та кур'єрської діяльності – 2 996 (11,32%). Також у своїх даних Державна служба статистики зазначає, що цьогоріч з'явилися три фізичних осіб-підприємці з категоріями діяльності,

яких не було з початку року. Йдеться про діяльність у сфері вирощування культур для виробництва напоїв, добування солі та космічного транспорту [11]. Тож бачимо, що в Україні на даний час бізнес у сфері торгівлі й посередництва повільно знижує свій ріст, а йому на зміну приходять нові, інноваційні та інформаційні сфери. І держава повинна зараз підтримати цю тенденцію та надати можливості для їх розвитку.

Наступним питанням, що потребує уваги є проблема «патентного тролінгу». Він за своєю суттю хоч і не передбачає здійснення, протиправних дій, але може спричинити значні незручності фінансового характеру для законного правовласника. Це явище найчастіше зустрічається у сфері реєстрації і використання майнових прав на промислові зразки. З огляду на простоту процедури реєстрації виключних прав власності на конкретні об'єкти, правовласник може стягувати плату з розробника або винахідника. На сьогодні існують два юрисдикційні способи захисту прав на промисловий зразок. Перший – включає проходження своєчасної реєстрації прав на такий об'єкт особою, яка має безпосереднє відношення до його створення. Другий – для випадків порушення так званого «незареєстрованого права». Даний метод можливо використовувати у ситуаціях, коли є всі підстави для реєстрації (наявність технічних умов, розроблювальні документи тощо), але користуються таким об'єктом без здійснення останньої. Реалізація цього способу відбувається шляхом звернення до суду у порядку позовного провадження. Вирішення даної проблеми наведено у Стратегії, де досить слушно запропоновано вдосконалення методики забезпечення експертизи заявок на об'єкти промислової власності. Для цього рекомендується встановити на процедуру реєстрації прав на промислові зразки обов'язкову вимогу проходження заявок через кваліфікаційну експертизу. Такий підхід значно ускладнить процедуру реєстрації, оскільки, окрім формального опису, для реєстрації прав додатково будуть вимагати відповідність трьом критеріям: 1) новизна; 2) відповідність технічних умов; 3) промислова придатність [6, с. 108]. Тож можемо зробити висновок про необхідність удосконалення процедури реєстрації прав на промислові зразки в процесі реалізації стратегії захисту інтелектуальної власності.

При проведенні аналізу літератури з питань реалізації стратегії інтелектуальної власності неможливо не звернути увагу на питання формування правосвідомості громадян у сфері інтелектуальної власності. Вважаємо, що сьогодні існує проблема формулювання цілісної державної політики щодо освіти в сфері інтелектуальної власності, яка відповідає сучасним викликам, а одним із напрямків розвитку державної політики в освітній сфері є формування молодими людьми навичок дотримання прав інтелектуальної власності та попередження відповідних порушень у зазначеній галузі. Вважаємо, що така програма має бути елементом комплексної програми по підвищенню рівня правової культури населення, а освіта у сфері інтелектуальної власності одним із напрямків по формуванню правової культури споживання інтелектуального продукту [1, с. 222]. Підвищення правової культури населення безпосередньо пов'язане з підвищенням якості нормотворення у сфері охорони прав інтелектуальної власності, тобто зазначений запобіжний захід стоїть на межі правових та ідеологічних заходів запобігання правопорушенням у сфері інтелектуальної власності. Причому до основних ідеологічних заходів з удосконалення інфраструктурної бази публічного адміністрування у сфері інтелектуальної власності, ми вважаємо, слід зарахувати: підвищення правової культури населення щодо охорони інтелектуальної власності; проведення кампаній із надання базових знань про основні права інтелектуальної власності та систему їх охорони, підготовку відповідних інформаційних методичних та навчальних матеріалів; розвиток конструктивного діалогу між творцями, науковцями та бізнесом щодо проблем інтелектуальної власності, проведення публічних обговорень проблем охорони інтелектуальної власності; публічне висвітлення в засобах масової інформації судових процесів щодо порушення прав інтелектуальної власності; інформування населення щодо адміністративних стягнень та інших правових заходів впливу за порушення прав інтелектуальної власності; підготовка інформаційних та навчальних матеріалів для підвищення обізнаності, поваги та розвитку культури суспільства у сфері інтелектуальної власності; організація та сприяння проведення просвітницьких заходів із питань охорони інтелектуальної власності (конферен-

цій, семінарів, конкурсів, курсів підвищення кваліфікації, літніх шкіл тощо); застосування засобів масової інформації та порталів мережі Інтернет для формування шанобливого ставлення до об'єктів інтелектуальної власності тощо [2, с. 428].

Виходячи із вищенаведеного можна зробити висновок про те, що реалізація стратегії інтелектуальної власності на національному рівні потребує термінового ускорення та удосконалення. А наведені нами питання реалізації цієї стратегії є, на нашу думку, одними з перших, що потребують уваги.

Такі вчені як Хрідочкін А. В. та Дудін Т.М. аналізували проблеми реалізації національної стратегії інтелектуальної власності та виділили стратегічні напрями подальшої реалізації адміністративно-правових засад публічного адміністрування у сфері інтелектуальної власності в Україні. Останні повинні зосереджуватись на вирішенні таких трьох комплексів базових проблем:

проблем нормативної бази (вона включає національне законодавство як сукупність правових положень, на підставі яких суб'єкти реалізації адміністративно-правових засад публічного адміністрування створюють належні умови набуття, реалізації, охорони та захисту права, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної творчої діяльності членів суспільства),

проблем інституційної бази (відповідної системи суб'єктів реалізації адміністративно-правових засад публічного адміністрування, наділених відповідними повноваженнями у сфері інтелектуальної власності з метою вирішення ними широкого кола завдань із надання правової охорони, управління, реалізації і захисту прав інтелектуальної власності в напрямі реалізації концепції створення в Україні єдиного органу інтелектуальної власності, наділеного відповідним адміністративно-правовим статусом);

проблем інфраструктурної бази (елементів і відносин, які забезпечують та підтримують на відповідному рівні функціонування сфери інтелектуальної власності, а також користувачів цієї сфери). [2, с. 430].

У площині взаємодії інтелектуальної власності та конкурентоспроможності підприємства існує низка проблем, що потребують вирішення, зокрема:

- неповнота аналізу результатів впровадження інновацій в господарську діяльність підприємств;
- недостатній ступінь правової захищеності інтелектуальної власності в країні;
- недостатній рівень свідомості суб'єктів господарювання відносно використання об'єктів інтелектуальної власності;
- недосконалість системи держаного регулювання ринку інтелектуальної власності та ін. [5, с. 53].

Висновки. Неможливо недооцінити роль інтелектуальної власності в розвитку економіки України. Це та сфера, яка наблизить нашу державу до світової економіки, міжнародної торгівлі, та впливу на міжнародній арені. Інтелектуальна власність є визначальним інститутом у розвитку внутрішньої економіки в країні – мотивації для удосконалення її суб'єктів. Україна прагне до співпраці з іншими державами, до вступу в Європейський союз, і тому розробила стратегію реалізації інтелектуальної власності на національному рівні. Однак, до сьогодення є низка невирішених питань, що потребують уваги та вирішення. Зокрема, є гостра необхідність створення Вищого суду з питань інтелектуальної власності. Також важливим є питання підтримки малого та середнього бізнесу у сфері інтелектуальної власності, як матеріальної (гранти, знижені ціни, пільги), так і нормативно-правової, і консультативно-дорадчої. У питанні реєстрації патентів виявлено необхідність удосконалення процедури реєстрації прав на промислові зразки. Також, у процесі реалізації стратегії інтелектуальної власності необхідно провести ряд дій, які б були спрямовані на формування у громадян правосвідомості у сфері інтелектуальної власності.

Таким чином, можна зробити висновок, що реалізація стратегії інтелектуальної власності на національному рівні є важливим етапом у економічному розвитку країни та призведе до його підвищення.

Список використаних джерел:

1. Циганій С.О. Сучасні виклики охорони та захисту прав інтелектуальної власності. *Україна у світових глобалізаційних процесах: культура, економіка, суспільство*: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 23–24 березня, 2022 р. / М-во освіти і науки України; Київ. ун-т культури, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ: Вид. центр КНУКіМ, 2022, Част. 2.
2. Хрідочкін А.В., Дудін Т.М. Актуальні проблеми реалізації адміністративно-правових засад публічного адміністрування у сфері інтелектуальної власності. Проблеми публічного та приватного права. С. 406-433. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-237-4-14> (дата звернення: 20.09.2022)
3. Верес Ш.М., Косенко О.П. Ринок інтелектуальної власності як передумова національної та економічної безпеки країни. Інтелектуальна власність як складова системи забезпечення національної безпеки: зб. матеріалів 4-ї Міжнар. наук.-практ. конф. "Інтернет-міст Київ – Дніпро", 24 березня 2022 р. Київ, 2022. С. 51-56. URL: <https://drive.google.com/file/d/1Fowt5xkQpTxbvkeAkVQYdGE9y852kCH/view> (дата звернення: 20.09.2022)
4. Горбачова К., Нежевело В., Хайхан І. Національна стратегія розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні в контексті забезпечення виконання міжнародних зобов'язань. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2020. № 2. С. 93-100.
5. Юрченко О.В., Деділова Т.В., Кирчата І.М., Шершенюк О.М. Економічні аспекти впливу інтелектуальної власності на конкурентоспроможність підприємства. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. 2022. № 28. С. 51-60. URL: <https://doi.org/10.30977/PPB.2226-8820.2022.28.51> (дата звернення: 20.09.2022)
6. Манухіна М.Ю., Іванченко К.Ю. Захист прав на об'єкти інтелектуальної власності. Abstracts II International scientific-practical conference «FINANCE: THEORY AND PRACTICE». Kyiv, 2021, National Aviation University. K: NAU, 2021. 106-109.
7. Україну внесли до списку країн порушників інтелектуальної власності. Укрінформ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2852491-ukrainu-vnesli-do-spiskukrainporusnikiv-intelektualnoi-vlasnosti.html> (дата звернення: 20.09.2022)
8. Про утворення Вищого суду з питань інтелектуальної власності: Указ Президента України від 29 вересня 2017 року № 299/2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/299/2017#Text> (дата звернення: 20.09.2022)
9. Про Вищий суд з питань інтелектуальної власності: Проект Закону від 29.12.2021 № 6487. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=73540 (дата звернення: 20.09.2022)
10. 20 січня презентовано проект Закону України «Про Вищий суд з питань інтелектуальної власності». URL: <https://unba.org.ua/news/7209-20-sichnya-prezentovano-proekt-zakonu-ukraini-pro-vishij-sud-z-pitan-intelektual-noi-vlasnosti.html> (дата звернення: 20.09.2022)
11. За пів року кількість ФОПів зросла на 2%: які категорії відкриваються та закриваються. Ліга Бізнес. URL: <https://biz.liga.net/ua/all/all/novosti/za-pol-goda-kolichestvo-fopov-vyroslo-na-2-kakie-kategorii-otkryvayutsya-i-zakryvayutsya> (дата звернення: 20.09.2022)

